

**Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
sekcia integrovaného záchranného systému a krízového manažmentu**

a

**Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
sekcia geológie a prírodných zdrojov**

Č. p.: IZKM-CO-36-4/2011

Bratislava 14. apríla 2011

Odporúčané postupy

**na zabezpečenie činnosti obce pri ohrození alebo vzniku mimoriadnej udalosti
v súvislosti so vznikom svahových deformácií**

Sekcia integrovaného záchranného systému a krízového manažmentu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) a sekcia geológie a prírodných zdrojov Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo životného prostredia“) odporúčajú postupy na zabezpečenie činnosti obce pri ohrození alebo vzniku mimoriadnej udalosti v súvislosti so vznikom svahových deformácií (ďalej len „odporúčané postupy“) v súlade so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o civilnej ochrane“) a so zákonom č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „geologický zákon“).

Čl. 1

Predmet úpravy

- (1) Tieto odporúčané postupy, obsahujú podrobnosti, základné činnosti a kompetencie obce, nevyhnutný rozsah opatrení na zabezpečenie záchranných prác a spôsob organizácie informačného toku pri ohrození alebo vzniku mimoriadnej udalosti v dôsledku aktivácie svahových deformácií.
- (2) Tieto odporúčané postupy stanovujú tiež činnosti obce pri vzniku alebo aktivácii svahových deformácií, ktoré nemajú povahu mimoriadnej udalosti.

Čl. 2

Povaha udalosti spojenej so vznikom svahových deformácií

- (1) Podľa intenzity prejavov a dôsledkov vzniknutej svahovej deformácie povaha udalosti môže mať dvojaký charakter
 - a) svahová deformácia má charakter mimoriadnej udalosti, pri ktorej je potrebné vykonať nevyhnutné opatrenia na ochranu života, zdravia, majetku a životného prostredia,

- b) svahová deformácia je aktívna (alebo podozrenie na jej aktivitu je veľmi aktuálne), pričom jej intenzita a rozsah nepredpokladá vznik mimoriadnej udalosti ohrozujúcej život, zdravie, majetok a životné prostredie.

Čl. 3

Orgány krízového riadenia, zásahové a súčinnostné zložky a orgány

- (1) Orgánmi krízového riadenia v prípade mimoriadnej udalosti v súvislosti so vznikom svahových deformácií sa rozumejú
- a) obec,
 - b) obvodný úrad,
 - c) obvodný úrad v sídle kraja,
 - d) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,
 - e) Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky.
- (2) Zásahovými a súčinnostnými zložkami a orgánmi v prípade mimoriadnej udalosti v súvislosti so vznikom svahových deformácií sa rozumejú
- a) záchranné zložky integrovaného záchranného systému,
 - b) výjazdová skupina obvodného úradu,
 - c) právnické osoby, fyzické osoby – podnikatelia a práceschopné obyvateľstvo,
 - d) fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má geologické oprávnenie a odbornú spôsobilosť v odbore inžinierska geológia (ďalej len „geológ“),
 - e) Štátny geologický ústav Dionýza Štúra (ďalej len „štátny geologický ústav“).
- (3) V prípade vzniku mimoriadnej udalosti ohrozujúcej život, zdravie a majetok koordináciu činnosti zabezpečujú príslušné orgány podľa zákona o civilnej ochrane a zákona č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov.
- (4) Zásahové a súčinnostné zložky vykonávajú činnosť, vrátane záchranných prác podľa pokynov obce v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, internými predpismi a dohodami.

Čl. 4

Rozsah kompetencií, koordinácia činností a odporúčané postupy pre starostu obce

- (1) V prípade vzniku mimoriadnej udalosti v dôsledku vzniku svahovej deformácie starosta obce v primeranom rozsahu podľa závažnosti celkovej situácie
- a) oznamuje vznik mimoriadnej udalosti príslušnému obvodnému úradu,
 - b) informuje obvodný úrad životného prostredia,
 - c) zvoláva krízový štáb obce, v prípade potreby evakuačnú komisiu,
 - d) monitoruje ohrozené územie z hľadiska ohrozenia života, zdravia a majetku obyvateľov,
 - e) informuje obyvateľov obce o vzniku mimoriadnej udalosti,
 - f) vyhlasuje mimoriadnu situáciu,
 - g) v prípade potreby vyhlasuje evakuáciu,
 - h) zabezpečuje sily a prostriedky a v závislosti od rozsahu mimoriadnej udalosti, žiada o poskytnutie pomoci na vykonanie záchranných prác obvodný úrad alebo záchranné zložky integrovaného záchranného systému,

- i) riadi záchranné práce, ktoré zameriava najmä na
 - zabezpečenie miesta alebo priestoru ohrozenia tak, aby sa zabránilo vstupu nezúčastnených osôb,
 - záchranu postihnutých osôb a v prípade potreby poskytovanie prvej pomoci,
 - vykonávanie opatrení na zníženie rizika a na obmedzenie rozsahu mimoriadnej udalosti,
 - organizovanie pohybu nezúčastnených osôb a dopravných prostriedkov takým spôsobom, aby nemohlo dôjsť k ich ohrozeniu,
 - vykonávanie evakuácie obyvateľov z ohrozeného resp. mimoriadnou udalosťou postihnutého územia,
 - poskytovanie núdzového ubytovania a núdzového zásobovania,
- j) zabezpečuje vypracovanie odborného inžinierskogeologického posudku svahovej deformácie geológom zo štátneho geologického ústavu, alebo geológom podľa vlastného výberu (postup výberu a požiadavky odborného inžinierskogeologického posudku sú v prílohe č.1) a poskytuje požadované informácie pri ich odbornej obhliadke,
- k) zabezpečuje okamžité opatrenia na zamedzenie, resp. zmiernenie negatívnych následkov zosuvu, ktoré navrhne geológ,
- l) vydáva príkazy na vykonanie záchranných prác,
- m) podáva súhrnne hlásenia o stave a priebehu záchranných prác na príslušný obvodný úrad,
- n) odvoláva mimoriadnu situáciu ak pominuli dôvody, na ktoré bola vyhlásená,
- o) vyčísluje náklady vynaložené na záchranné práce a postupuje ich obvodnému úradu na ich verifikáciu,
- p) ohlasuje vznik svahovej deformácie na sekciu geológie a prírodných zdrojov ministerstva životného prostredia (obsah hlásenia je v prílohe č. 2),
- q) požiada ministerstvo životného prostredia o zabezpečenie vykonania inžinierskogeologického prieskumu, monitorovania geologických faktorov životného prostredia a sanácie geologického prostredia podľa § 36 ods. 1 písm. y) geologického zákona,
- r) posúdi možnosť vyhlásenia stavebnej uzávery podľa stavebného zákona na porušenom území do doby vykonania sanácie geologického prostredia,
- s) v prípade rozhodnutia o stavebnej uzávere vydá zákaz vykonávania akýchkoľvek stavebných a zemných prác na porušenom území.

(2) V prípade vzniku svahovej deformácie, ktorá nemá povahu mimoriadnej udalosti podľa zákona o civilnej ochrane, obec

- a) zabezpečuje miesto alebo priestor ohrozenia tak, aby sa zabránilo vstupu nezúčastnených osôb,
- b) organizuje pohyb nezúčastnených osôb a dopravných prostriedkov takým spôsobom, aby nemohlo dôjsť k ich ohrozeniu,
- c) zabezpečuje vypracovanie odborného inžinierskogeologického posudku svahovej deformácie geológom zo štátneho geologického ústavu, alebo geológom podľa vlastného výberu (postup výberu a požiadavky odborného inžinierskogeologického posudku sú v prílohe č.1) a poskytuje požadované informácie pri ich odbornej obhliadke,
- d) zabezpečuje okamžité opatrenia na zamedzenie, resp. zmiernenie negatívnych následkov zosuvu, ktoré navrhne geológ,
- e) ohlasuje vznik svahovej deformácie na sekciu geológie a prírodných zdrojov

- ministerstva životného prostredia (obsah hlásenia je v prílohe č. 2),
- f) požaduje ministerstvo životného prostredia o zabezpečenie vykonania orientačného inžinierskogeologického prieskumu svahovej deformácie zo štátneho rozpočtu,
 - g) vydáva zákaz vykonávania akýchkoľvek stavebných a zemných prác na porušenom území.

Čl. 5

Ochrana a bezpečnosť

- (1) V priestore mimoriadnej udalosti na ohrozenom území sa nesmú zdržiavať osoby, ktoré nie sú členmi zásahových zložiek, nie sú poverené obcou na vykonávanie záchranných prác alebo nevykonávajú geologické práce.
- (2) Obec môže vyhlásiť stavebnú uzáveru na porušenom území do doby vykonania sanácie geologického prostredia z dôvodu možného rozšírenia alebo zvýšenia aktivity svahovej deformácie a možného porušenia stavieb.
- (3) Obec môže vydať zákaz vykonávania akýchkoľvek stavebných a zemných prác v porušenom území z dôvodu hrozby zvýšenia aktivity svahovej deformácie.

Čl. 6

Informovanie obyvateľstva a aktualizácia údajov

- (1) Informovanie obyvateľstva o mimoriadnej udalosti a o opatreniach na ochranu života, zdravia, majetku alebo životného prostredia, vykonáva obec dostupnými prostriedkami v súlade so svojou pôsobnosťou.
- (2) Kontaktné údaje na dotknuté orgány štátnej správy, samosprávy, koordinačné zložky, zásahové zložky sa aktualizujú pravidelne so stavom k 31.12. príslušného kalendárneho roka. V prípade zmeny kontaktných údajov, túto skutočnosť kompetentný orgán bezodkladne oznámi súčinnostným orgánom a zložkám.

Čl. 7

Finančné zabezpečenie

- (1) Finančné náklady vynaložené na záchranné práce sa vyčísľujú po ukončení záchranných prác a pri ich refundácii sa postupuje podľa vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 599/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výdavkoch na civilnú ochranu obyvateľstva z prostriedkov štátneho rozpočtu v znení neskorších predpisov a smernice Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. KMCO-191-33/CO-2008, ktorou sa upravujú podrobnosti o uplatňovaní náhrad výdavkov v súvislosti so záchrannými prácami.
- (2) Ministerstvo životného prostredia zabezpečuje z prostriedkov štátneho rozpočtu pre obec
 - a) vykonanie orientačného inžinierskogeologického prieskumu a následnú sanáciu geologického prostredia svahovej deformácie **podľa § 36 ods. 1 písm. y) geologického zákona**, ak v súvislosti so svahovou deformáciou **bola vyhlásená mimoriadna situácia**,
 - b) vykonanie orientačného inžinierskogeologického prieskumu svahovej deformácie

podľa § 3 ods. 1 písm. e) vyhlášky MF SR č. 305/1993 Z. z., ak v súvislosti so svahovou deformáciou **nebola vyhlásená mimoriadna situácia.**

(3) Zabezpečenie vykonania geologických prác na jednotlivých svahových deformáciách podľa odseku 2 bude napĺňané podľa

- a) množstva pridelených finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu ministerstvu životného prostredia,
- b) spoločensko-ekonomickej významnosti a stanovenia zosuvného rizika svahovej deformácie.

(4) Environmentálny fond podľa § 4 ods. 1 písm. b) a d) zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov poskytuje prostriedky fondu na

- a) podporu prieskumu, výskumu a vývoja zameraného na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia,
- b) podporu riešenia mimoriadne závažnej environmentálnej situácie.

(5) Obec zabezpečuje vlastnými finančnými prostriedkami

- a) odborný inžinierskogeologický posudok svahovej deformácie v prípade vyhlásenia mimoriadnej situácie,
- b) odborný inžinierskogeologický posudok svahovej deformácie a vykonanie sanácie geologického prostredia v prípade, ak nie je vyhlásená mimoriadna situácia.

Dátum: 12. 4. 2019

JUDr. Peter Majka
generálny riaditeľ

sektie integrovaného záchranného systému a krízového manažmentu
Ministerstva vnútra Slovenskej republiky

Dátum: 12. 4. 2019

RNDr. Vlasta Jánová, PhD.
generálna riaditeľka

sektie geológie a prírodných zdrojov
Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky

Zoznam právnych predpisov

1. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
2. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov.
3. Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov.
4. Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 75/1995 Z. z. o zabezpečovaní evakuácie v znení neskorších predpisov
5. Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany.
6. Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 599/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výdavkoch na civilnú ochranu obyvateľstva z prostriedkov štátneho rozpočtu.
7. Smernica Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. KMCO–191–33/CO-2008, ktorou sa upravujú podrobnosti o uplatňovaní náhrad výdavkov v súvislosti so záchrannými prácami.
8. Zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov.
9. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení neskorších predpisov.
10. Vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 305/1993 Z. z. o spôsobe a rozsahu financovania geologických prác a zabezpečenia alebo likvidácie starých banských diel a ich následkov zo štátneho rozpočtu.
11. Zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
12. Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.
13. Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Odporúčaný postup na zabezpečenie odborného inžinierskogeologického posudku

(1) Odborný inžinierskogeologický posudok pre obec (ďalej len „posudok“) na základe objednávky obce zhotovuje

- a) geológ zo štátneho geologického ústavu (adresa: Mlynská dolina č. 1, 817 04 Bratislava),
- b) fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má geologické oprávnenie a odbornú spôsobilosť v odbore inžinierska geológia podľa geologického zákona. Zoznam fyzických osôb a právnických osôb oprávnených vykonávať geologické práce je uverejnený na webovej stránke ministerstva životného prostredia: www.minzp.sk / témy oblasti / geológia / registre zoznamy / zoznam právnických osôb a fyzických osôb oprávnených vykonávať geologické práce.

(2) Posudok obsahuje nasledovné údaje

- a) identifikačné údaje zhotoviteľa posudku a kópie dokumentov, ktoré ho oprávňujú na jeho vykonávanie,
- b) zhodnotenie inžinierskogeologických, geologických a hydrogeologických pomerov svahovej deformácie lokality s dôrazom na tie vlastnosti geologického prostredia, ktoré sú rozhodujúce pre vznik zosuvu (zhodnotenie sa vykonáva na základe archívnych podkladov a podrobnej rekognoskácie územia),
- c) zhodnotenie všetkých faktorov pôsobiacich v minulosti a súčasnosti, ktoré sú/boli príčinou vzniku zosuvu,
- d) návrh okamžitých opatrení na zamedzenie, resp. zmiernenie negatívnych následkov zosuvu,
- e) návrh ďalších geologických prác (inžinierskogeologický prieskum, ideový návrh sanácie geologického prostredia), súčasťou ktorého bude odhad ich finančných nákladov,
- f) zoznam poškodených a ohrozených objektov a ich fotodokumentácia,
- g) spoločensko-ekonomická významnosť a zosuvné riziko svahovej deformácie.

Hlásenie o aktívnej svahovej deformácii

- (1) Hlásenie o aktívnej svahovej deformácii (ďalej len „hlásenie“) obsahuje
- a) názov obce, meno starostu obce, adresa, kontakty,
 - b) dátum vyhlásenia mimoriadnej situácie,
 - c) opis (môže byť aj laický opis) svahovej deformácie obsahuje veľkosť (dĺžka, šírka, hĺbka), tvar, pôvodné využitie pozemku, prítomnosť stavieb, ich charakter, rozsah ich poškodenia, ohrozenie stavieb,
 - d) mapa obce v mierke 1:10 000, alebo 1:25 000 s vyznačením svahovej deformácie,
 - e) katastrálna mapa obce s vyznačením svahovej deformácie,
 - f) fotografická dokumentácia svahovej deformácie a všetkých poškodených a ohrozených objektov,
 - g) kópia inžinierskogeologického posudku,
 - h) kópiu statického posudku porušených objektov (ak bol vypracovaný).
- (2) Obec zašle hlásenie na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekciu geológie a prírodných zdrojov, odbor environmentálnej geológie, Nám. L. Štúra 1, 812 35 Bratislava.
- Doplňujúce informácie ohľadom hlásenia je možné získať na telefónnom čísle 02/577 83 219.